

ški učni jezik. Gospoda moja, povpraševal sem, predno sem stavil interpelacijo in poročam lahko v naslednjem, kako so te stvari.

Kolikor se more prebivalstvo v občinah še spominati tega, kar se je v letih 1867 in 1868 godilo, se mi je zatrjevalo, da se je takrat le mislilo, da gre za to, ali naj se nemščina sploh kot učni prepmet v ljudske šole upelje in prebivalstvo se je — jaz mu dajem popolnem prav — izreklo, da bi bilo jako želeli, da se otroci nemški uče; a da se hoče s tem nemščina upeljati kot učni jezik, na to se gotovo ni mislilo v občinah. In da je to moje mnenje resnično, o tem dajejo mi spričalo spisi, katerih jednega hočem visokej zbornici objaviti.

(Dalje prihodnjič.)

Gospodarske stvari.

Kumare in njihovo pridelovanje rano in pozno.

Kumare ali krastaveci so zelo priljubljeno sočivje. Ne le črste, ampak tudi kuhane in v jesih ali solno vložene in skisane dajejo jako okusno prikuho k raznim meseninam. Posebno želena prikuha pa so kumare rano spomladi, ki si jo marsiktera gospodinja za drage denarje od daleč sem naroči in kupuje.

Celo priprosti način, kako si moremo kumar precej rano spomladi tudi brez gnojnih gredic prirediti, je pa ta-le; Konec meseca marca se položi kumarno seme v tri ali četiri lončke, kateri so bili poprej do polovice z dobro prstjo vrtnico nasuti. Na to prst se nasujejo po tem lonci do vrha z vlažnim rezanjem, v katero se prav za prav kumarno seme potekne. Ti lončki se potem postavijo na toplo mesto v kateri koli sobi. Brž ko rastlinice pridejo na dan, se morajo lončki v toplo okno postaviti, da se njezne rastlinice svitlobe in zraka privadijo, katerega je treba večkrat, kadar je toplo, do njih spustiti s tem, da se okno odpre. V vrtni prsti imajo rastlinice v prvem času dosti živeža, če pa so mali lončki že pretesni za močno razkoreninjene rastlinice, se morajo v večje lonce presaditi, kar se s celo kepo najboljšo storiti dá. Vendar se mora za to presa-janje le topla prst vzeti, ker rastlinice mrzle še niso vajene, in tako lahko konec vzamejo.

V začetku majnika, ali že v konec aprila, se v vrtu na kaki topli in dobro prerahljani gredi luknjice naredè po 70—80 centimetrov vsaksebi in pa 30 centimetrov globoko in široko. V vsaki teh luknjic se nasuje po korp konjskega gnoja, ki se potem prav trdo potlači in stepta. Ko se ta gnoj prav vgreje, se na njega vsuje po korp dobrega starega komposta, iz katerega se naredi mali griček. Dobro ga je s starim listjem ali s prhnjenim gnojem okoli in okoli obdati, 4—5 centimetrov na debelo. Brž ko postane kompost topel, se mu na vrhu lonček kumarnih rastlinic

vsadi in luknja z dobro in rahlo prstjo zopet nasuje in škrinjica, kakoršne imajo za cigare, kateri se je pa zgornje in spodnje dno izbilo, črez povezne in s kosom steklene šipe pokrije. Rastlinice so zdaj, kakor v mali gnojni gredici in se mora z njimi tudi tako postopati. Zoper prehudo solnčno toploto se morajo zasenčiti in frišni pa topli zrak do njih spuščati. Velike mokrote mlado kumare ne prenašajo, vendar pa jim dé prav dobro, ako se z mlačno vodo o toplem vremenu, najboljšee med 9.—10. uro dopoldne, nekoliko rahlo poskropé.

Po noči ali o deževnem vremenu se mlade rastlinice s kako desko pokrijejo. Toplota konjskega gnoja pospešuje tudi v slabem in hladnem vremenu rast, in če je gredica proti solncu ležeča in topla, že lega sama tudi dosti opravi.

Za pozne kumare pa taka lega grede ne sodi, ker v poletnih mesecih kumaram prevroče postane in jih rade neke glivice napadejo in rastlinice zbolé. Poseje se toraj meseca majnika na manj vročem prostoru seme za pozne kumare. Za pozno pridelovanje je posebno sposobna dolga, zelena kumara, valjarska ali Ruska kumara, ki je na Ruskem doma. Ta sorta razne vremenske nezgode posebno lahko pretrpi, pa tudi rano in obilno rodi. Posebno dobro pa je, kumarnim rastlinicam nad tretjim ali četrtem listkom srce izščipniti, kar se pinciranje po vrtnarskem imenuje. Tako izščipnene kumare ne poganjajo toliko postranskih izrastkov in so ravno zaradi tega rodovitnejše. Da se od imenovane sorte seme dobi, se morajo prve in najlepše kumare za to puščati, ker ta sorta zaradi debelega mesa veliko časa v zorenje potrebuje.

Tri- ali štiriletno seme je za posejanje boljše od jednoletnega. Kumarno seme obdrži kaljivnost navadno do 10 let.

Konjski srab ali garje dobili so konji v Pirešici, v Ponkvi, okolo Gradca in blizu Lipnice.

Sejmi na Koroškem: 25. marca sv. Lenart, 27. marca Velikovec, 31. marca Gradiše, Ukve, na Kranjskem: 27. marca Lukovec, 31. marca Roviše, na Hrvaškem: 25. marca Nova Gradiška, 27. marca Koprivnica, 28. marca Tuhelj.

Dopisi.

Iz Šmartna na Paki. (Čast. gosp. Šimen Ducman.) Komaj je preteklo 10 let, kar smo pri nas naglo zaporedom izgubili dva častita duhovna gospoda, namreč: čast. gosp. kaplana Jerneja Guzej-a, in hitro za njimi čast. gosp. župnika Andreja Filež-a. In zopet še ni minulo dobro 8 mesecev, kar smo zakopali čast. gosp. župnika Andr. Žurmana, kateremu naslednik so dobri čast. gosp. župnik Jernej Cocaj, in zopet v četrtek 9. t. m. ob ednajstih dopoldne je nam Pački zvon žalostno žapel, oznanjuvaje po prijazni Pački dolini, da nam je nemila smrt vzela po dolgi, hudi